

GRADBENIŠTVO KOT POKLICNA IN POSLOVNA IZBIRA

Človekova dejavnost, starejša od civilizacij

Gvido Jager, ravnatelj
Srednje gradbene, geodetske
in okoljevarstvene šole
Ljubljana

mi se je začel tudi razvoj druge infrastrukture, kot so na primer vodovod, kanalizacija, preusmeritve vodotokov ... In tako je vse do danes in bo trajalo, dokler bo obstajalo človeštvo.

Človek je že v osnovi najprej graditelj. Prve otrokove stvaritve so pravzaprav izključno graditeljske: lego kocke, peščeni gradovi na plaži in v peskovniku, hišice na drevesih ... Otrok je torej v svojem ustvarjalnem razvoju najprej arhitekt, drugi ustvarjalni potenciali se razvijajo kasneje.

Izhodišče je torej preprosto: človek je in bo gradil, dokler bo obstajala človeška vrsta. Prav gotovo velja, da je gradbeništvo dejavnost, ki pušča za sabo daleč najbolj očitne in trajne sledi: piramide, kitajski zid, mostovi, vele mesta, no, tudi hišica na vasi bo preživela kar nekaj generacij ...

Kakšno mesto ima trenutno poklic v družbi in kakšno bo imel v prihodnosti?

Gradbeništvo, kot vsaka gospodarska dejavnost, s časom doživlja vzpone in padce. Seveda se nikoli ne preneha graditi, le intenzivnost se spreminja iz obdobja v obdobje. Če smo še pred kakšnim desetletjem žalostno opazovali zelo šibko gradbeniško dejavnost, je zadnjih nekaj let povsem obratno.

Za prihodnost gradbeništva se res ni bati. Arhitektom, gradbenim inženirjem, tudi geodetom, ki gradbenikom določajo smer, orientacijo in dimenzijske gabarite, zlepa ne bo zmanjkalo dela.

Če smo še pred kakšnim desetletjem žalostno opazovali zelo šibko gradbeniško dejavnost, je zadnjih nekaj let povsem obratno. Projektantska in gradbena podjetja v tem času niti ne (z)morejo uresničiti in zgraditi vseh zamisli in želja investitorjev. Eden od razlogov je tudi izrazito pomanjkanje kadrov, od poklicnih operativnih gradbenikov do inženirjev projektantov in inženirjev operativcev.

Projektantska in gradbena podjetja v tem času niti ne (z)morejo uresničiti in zgraditi vseh zamisli in želja investitorjev. Eden od razlogov je tudi izrazito pomanjkanje kadrov, od poklicnih operativnih gradbenikov do inženirjev projektantov in inženirjev operativcev.

Poklici v gradbeništvo so zelo raznoliki. Vsak posamezni člen/strokovnjak graditeljske verige je enako pomemben, od vrhunškega projektanta/arhitekta in statika do vrhunškega gradbenega operativca/zidarja, tehnika, strojnika, inženirja ... Kot v vseh inženirskih panogah smo tudi v gradbeništvo priča izrazitemu tehnološkemu razvoju. Seveda imata lopata in kramp še vedno svojo pomembno in častno vlogo v gradbenih posegih, 3D vizualizacije objektov, novi in novi gradbeni materiali, digitalizacija projektiranja, izrazit razvoj trajnostne gradnje pa gradbeništvo postavljajo povsem ob bok splo-

šnemu tehnološkemu razvoju inženirstva v najširšem pomenu besede.

Za prihodnost gradbeništva se res ni bati. Arhitektom, gradbenim inženirjem, tudi geodetom, ki gradbenikom določajo smer, orientacijo in dimenzijske gabarite, zlepa ne bo zmanjkalo dela. S svojimi ustvarjalnimi projektantskimi idejami in vrhunskim inženirskim znanjem bomo gradbeniki spreminjali vizualno podobo uporabnih površin, povezovali človeka s cestami, predori, železnicami, spreminjali življenjski stil človeka v časih velikih okoljskih izzivov. Biti gradbenik ni le poklic, v resnici je biti gradbenik poslanstvo. Zakaj? Zato, ker biti arhitekt, inženir, zidar ... ni le delo, ki ga opraviš v nekem delovnem času, ampak je način življenja, posvečen stalnemu spreminjanju človekovega življenjskega prostora.

Vpis dijakov v prve letnike se po dostopnih podatkih zvišuje. Zakaj?

Z vsemi pozitivnimi trendi, ki smo jim v slovenskem gradbeništvo priča v zadnjih vsaj petih letih, se posledično občutno povečuje tudi interes vpisa dijakov tako rekoč v vse izobraževalne programe na področju gradbeništva. V Sloveniji je pet srednjih gradbenih šol, v Kranju, Mariboru, Novem mestu, Celju in v Ljubljani, v Mariboru in Lju-

Človek je že v osnovi najprej graditelj. Prve otrokove stvaritve so pravzaprav izključno graditeljske: lego kocke, peščeni gradovi na plaži in v peskovniku, hišice na drevesih ...

bljani pa se izvaja tudi izobraževalni program tehniške gimnazije. Pozitivni trendi vpisa v programe s področja gradbeništva so prav gotovo najbolj pogojeni s situacijo v gradbeni dejavnosti. Zato šole, vključno s fakultetami, upamo in verjamemo, da se bo gradbeništvo kot gospodarska dejavnost v Sloveniji v naslednjih letih in desetletjih razvijalo na način, da bodo gradbeniški poklici (zopet) perspektivni, spoštovani in želeni.

Če primerjate ta poklic s katerim koli drugim, v čem je njegova posebnost? Kaj ga razlikuje od drugih?

Biti gradbenik je pravzaprav privilegij. Zakaj? Objekti, ki jih projektiramo in gradimo gradbeniki, so stvaritve, ki so odraz časa in prostora, so simbol kulture neke družbe in ostajajo kot spomenik zgodovine. Gradbeništvo je tudi dejavnost, ki nosi zelo veliko odgovornost za prostor in okolje, ki ga z gradbenimi posegi zelo intenzivno spreminjamo. Verjetno nobena tehniška dejavnost nima tako velikega vpliva na vse segmente okolja in razvoja družbe kot celote.

Kakšna poklicna (ali življenjska) pot čaka mlade, ki se odločijo za vpis na gradbeno šolo?

Tesar, tehnik, inženir, arhitekt, doktor znanosti in raziskovalec, učitelj, vodja gradbišča, zidar, lastnik gradbenega podjetja, projektant ... in še in še, to je pestrost poklicev v gradbeništvo. Kdor se zapiše gradbeništvo, praviloma v gradbeništvo tudi ostane, gradbeništvo živi in zato je biti gradbenik poslanstvo. ✕

Gradbeništvo in kariernih možnostih, povezanih s poklicem gradbenika, pa tudi o tem, kateri študiji se maturantu odpirajo, smo se pogovarjali z **Gvidom Jagrom**, ravnateljem ljubljanske Srednje gradbene, geodetske, okoljevarstvene šole in strokovne gimnazije.

V čem vidite bistvo poklica v gradbeništvo oziroma kakšno je njegovo poslanstvo?

Gradbeništvo ni dejavnost, ki bi jo bilo treba predstavljati na dolgo in široko. Ta dejavnost spremlja človeka od začetka njegovega obstoja. Poslanstvo gradbeniške dejavnosti je v prvi vrsti vezano na človekovo domovanje oziroma prebivanje, le malo kasneje, z razvojem transportnih sredstev, so nastajale prometnice, vzporedno s prometnica-

Viadukt Črni kal je bil eden večjih gradbenih projektov v zadnjih desetletjih. ▣ Jaka Adamič